

I mitt hjärtas trädgård

Margot Haglund

Margot

I mitt hjärtas trädgård är en berättelse i bild och text av Margot Haglund, Leg. Psykoterapeut och Diakon. Berättelsen har växt fram under flera år då bilderna som presenteras är fotografier av originalverk i olja eller akvarell från 1970 talet fram till hösten 2011. Margot Haglund berättar om sin mångåriga kamp mot cancersjukdom vilket för många varit till tröst och inspiration.

Bildspelet "**I mitt hjär-
tas trädgård**" pre-
senterades vid en sam-
ling i Immanuelskyrkan,
Stockholm våren 2010.
Porten till kloster-
trädgården blev hennes
sista symboliska akvarell.

(Fyrtio år av kärlek. Olja 40 X 55 cm av
Bo Haglund)

.

Den här bilden är till ett barnbarn som nu hunnit bli tre år. Han står på toppen av sitt vetande. Det kan bli så flera gånger i livet innan man inser hur lite man vet. Då får man börja om på nytt. För många år sedan stod jag på toppen av vetande tillsammans med mina kamrater. Vi var i början av vår terapeututbildning och tyckte vi kunde en hel del. Det kom en gästföreläsare en gammal psykiatriker och terapeut. Han hade sett och hört så mycket. Vi förstod att vi bara var i början. Han talade om sin inre trädgård. Vi blev rörda, berörda. Jag förstod att mitt inre berörs av den andres inre. Kontakten med mitt inre är livsviktigt för att leva. Och låta andra leva!

Där är bakgrunden till bildspelet, I mitt hjärtas trädgård. Mycket är svårt att fånga i ord. Jag kom att tänka på att jag kan komplettera med mitt andra språk, att måla.

Speciellt de senaste 7 åren har det varit en väg för mig att formulera det som egentligen inte har några ord. Den här bilden är från en period som också var en kamp med språket, från norra Wales.

Det har passerat många växtsäsonger i min och säkert också i era trädgårdar. Ibland har det yttre livet varit så rörligt och rörigt att det inre växandet fått skett på egen hand. Som när den här bilden målades. Som när jag var småbarnsmamma och senare i ett yrke som förde mig till människor med stora behov. Men jag är tacksam för de stunder när blicken vänds inåt. Det kan ske så oväntat ibland. En gudstjänst när plötsligt allt yttre tonar bort för det som händer på insidan. Eller ett möte med en människa, stor eller liten, som träffar det mest centrala i livets mening. Här är en bild på ett möte mellan min yngsta flicka Emma och hennes bästa kamrat Leo ungefär 3 år gamla.

De senaste sju åren har jag fått en gåva, som visserligen har varit förpackat i ett kärvt och hårt paket, men som innerst inne har givit mig så mycket för min inre trädgård. Genom den sjukdom jag fick, har den gett mig chans, tid och ro att vårda det som behövs, omvårdnad på insidan. När jag 2003 insjuknade, lämnade jag ifrån mig allt yttre och gick in i en väntan. Till en början väntan på döden. Men så småningom upplevelsen av ett gränsland med liv på båda sidor.

Precis som på bilden, har inte så mycket växande skett synligt, men under ytan har det varit fullt av liv. Tiden har fått ett annat värde. Den kommer hela tiden som en gåva, inte något som skall övervinnas eller behärskas. Den kommer igen, igen, på nytt. I sommarstugan frestas vi att sätta potatisen för tidigt. Men det hjälper inte. Den växer först när dess tid har kommit. Allt har sin tid.

Det har också funnits tider när mark-
en kännts helt frusen. Då har det varit
ovärderligt med ett ljus som ändå nått
marken. När vi målade vinterbilder hos en
konstnär i Skåne, sa han när bilden blev
för kall: Ta lite orange. Dessa ord har följt
oss. Vad är orange i mitt liv? Vad ger mig
värme när det blir för kallt?

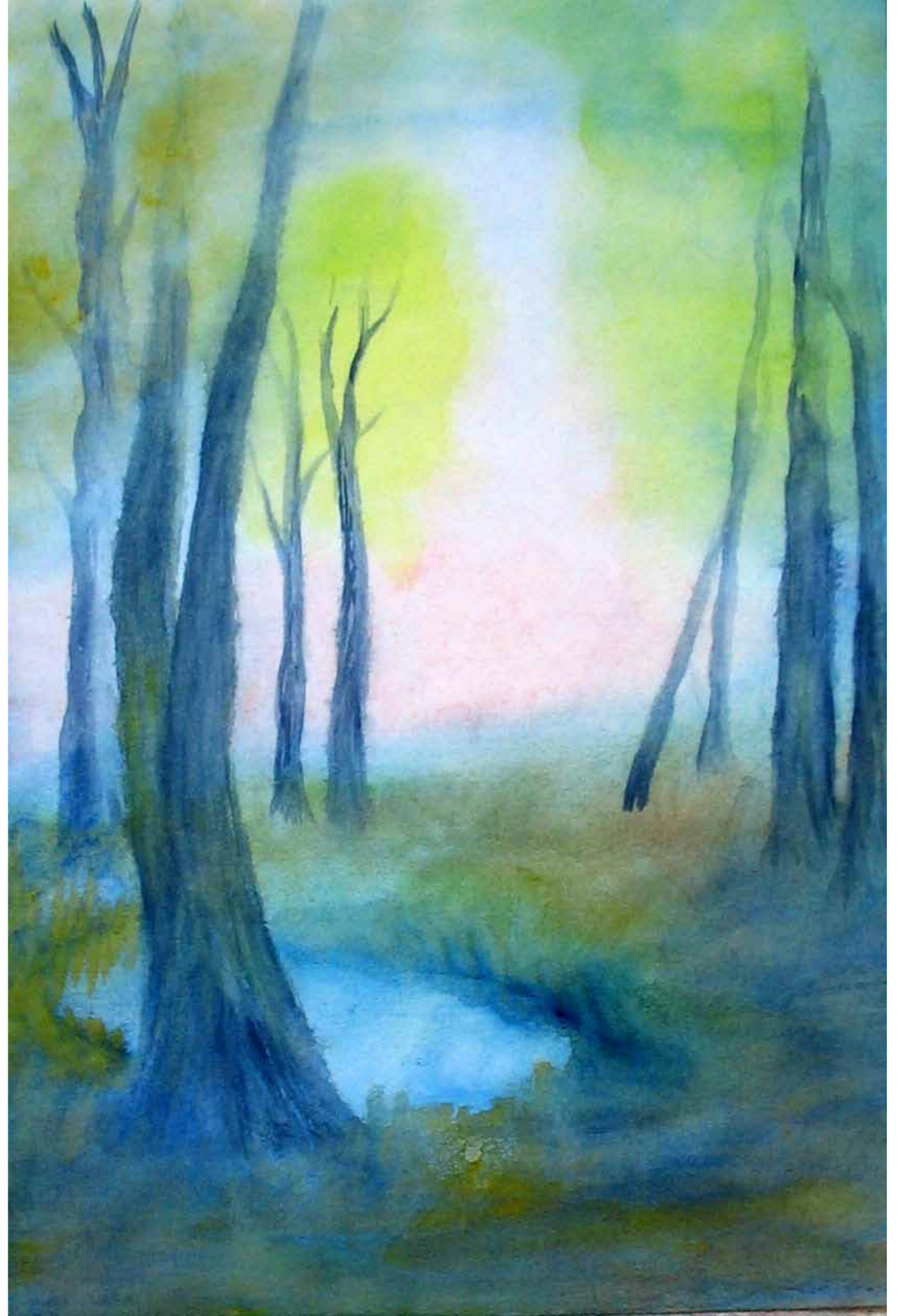

Efter ett års sjukdom, fick jag uppleva något orange. På Stockholms sjukhem fick jag börja måla, och det vill jag fortsätta med så länge som möjligt. Den verksamhet som betydde så oerhört mycket för mig och mina cancersjuka kamrater är tyvärr nedlagd av ekonomiska skäl. Det gör ont när jag tänker på de kamrater som inte hade något alternativ. De här timmarna betydde livet. Men för mig fanns en fortsättning. Varje måndag kväll åker min man Bosse och jag till vår målargrupp. Jag behöver inte åstadkomma något särskilt, det får vara i bästa mening en lek. I den andan vill jag visa bilderna och hoppas att ni som är konstkunniga överser.

Vi målade med en teknik som också berättar något. Man målar lager på lager som sugas in i papperet. Så en dag framträder bilden. De många lagren därunder ger bilden djup. Så tänker jag också om våra liv och erfarenheter. Händelse läggs till händelse för att till sist framträda som en erfarenhet.

Det var ett mörkt landskap inom mig våren 2004. Mycket kändes skrämmande och jag visste inte när jag skulle trampa ner i dyn. Skogen stod tät, precis som i barndomens skog. Där jag är uppvuxen är vi långt från leende landskap. Men naturen var redan då mitt fäste. Det var svårt att balansera mellan att försöka skydda mig och samtidigt inte utmana min psykiskt sjuka mamma och mormor. Detta var historia år 2004 men några likheter fanns kvar. Och det delar jag med många: att naturen förmedlar något viktigt. För somliga en andlig plats, för andra läkande i någon annan mening.

Jag började med barndomens bilder. I min barndom var jag mycket intresserad av näckrosor utan att tänka så särskilt på det. Något intresserade mig i deras sätt att växa och i deras skönhet. Nu i vuxen ålder men mycket sjuk, flöt jag på vattenytan och sökte fäste. Kroppen var inte längre min, fungerade inte som vanligt, illamående, kraftlös och beroende av att bli buren. Då tänkte jag på barndomens näckrosor, de som hade sitt fäste djupt därnere. Ett fäste som samtidigt medgav att de rörde sig. Och det blir nog en central fråga ju mer vi förlorar kontroll och förmåga: var har jag mitt fäste?

När jag målade den här blomman fick den sitt fäste först när den vilade på en mörk botten. Och det är något jag fått erfara många gånger, privat, personligt och i yrkeslivet. Ibland går det inte att undgå mörkret. Och då kan något viktigt ske i att finna sitt fäste.

När jag gick på mellanstadiet, fick vi se på film. Bara det var en sensation. Filmen handlade om en cp skadad flicka. Hon målade fantastiska bilder av träd. Hon talade om träden som kunde vänta, vänta också på henne när hon mödosamt målade med sina krampande händer. Hennes ord om väntan gick djupt in i mig redan då. De orden kom tillbaka till mig nu och väntar har nog följt mig under hela livet. Om någon nu skulle fråga mig vilken min största förmåga är, skulle jag nog säga "att vänta". Och det har jag haft mycket glädje av. Det är ju inget som säger att man inte kan företa sig mycket medan man väntar.

Jag talade förut om de gåvor som jag fått genom sjukdomen. En av de upptäckter som fått förnyad styrka är att ta vara på de små nyanserna. Livet består till stor del av vanliga dagar och små händelser. Om vi missar de där små nyanserna så finns risken att vi missar hela meningen. I mitt yrke ingår att göra vissa bedömningar av både människor och händelser. Då gäller att ta vara på de små pusselbitarna. Det är där vi ser hela bilden så småningom. Och när det gäller vår inre trädgård, så tror jag att det är viktigt att känna efter: Vad får mig att må bra, känna glädje och mening? Vad behöver jag mera av? Vad behöver jag hålla mig borta ifrån? Många av svaren får vi i de små nyanserna. Det kan vara långt mellan de stora uppenbarelserna. Men den mest stilla dag har oftast några små upplevelser. Jag tror att det också är att genom att känna nyanserna, som jag lär känna mig själv. De små nyanserna som berättar vem jag är. En dag då jag var mycket trött på färger målade jag den här bilden i svart vitt.

En annan gåva jag fick var upptäckten av hur viktig den inre orienteringen är. Vart söker sig automatiskt mitt öga? Även om rummet är litet som på bilden, kan blicken söka sig mot fönstret. Jag tror att den här orienteringen från början är en konsekvens av våra upplevelser. Ni känner kanske till det gamla talesättet att se ett halvtomt eller halvfullt glas. Den där orienteringen som avgör om vi ser vad som finns eller vad som saknas bildas säkert till stor del omedvetet. Men vi kan också med vår vilja påverka vart vårt öga söker sig. För mig tror jag det betydde något avgörande att möta den lilla missionsförsamlingen och finna en tro. Där fick jag en stark motvikt till de tunga barndomsupplevelserna.

Jag tänkte på en av mina barnbarn som på ett särskilt sätt har förmåga att se det ljusa. Därför målade jag flickan som samlar på solsken. Jag blir tacksam för att det i viss mån också blivit mitt fokus. Det hade kunnat bli helt annorlunda. Men kärleksfulla och pålitliga människor har funnits på vägen. Inte minst visade de på vägen till tro. Deras sätt att se på mig och uppskatta mig skapade en bro mellan människors kärlek och Guds kärlek.

I min dagbok som jag skriver i allt för sällan, återkommer tanken på hur viktiga relationer är. En del av oss har många människor omkring sig. Andra ett fåtal. Det kan vara mycket svårt ibland livshotande, att sakna relationer. Under de tyngsta perioderna har relationer burit mig. Jag längtade efter att få komma till gudstjänst. Då kom någon med nattvard, som ju på djupet handlar om att Kristus förstod vårt behov av relationer. Med honom, med varandra. På bilden finns en nära vän, vi har följts åt de senaste 20 åren. Hon kom och satt bredvid min säng, också när jag sov igenom ett besök. Möten kan se så olika ut, men finns det något mera läkande än när man får vara den man är? Jag tror att det är dessa tillfällen som får det att blomma i vårt inre.

Den relation som har burit i över 40 år är gemenskapen med min Bosse. Vi träffades unga och det får väl närmast ses som ett under när gemenskap kan växa, utvecklas och förnyas under ett skiftande liv. Jag ser på bilden att vi tittar åt samma håll. Det tror jag har hjälpt. Sjukdomstiden har inneburit stora förändringar i våra yttre roller. Det har gett upphov till både skratt och tårar. Men både i kärlek och vänskap tror jag det är livsviktigt att vi tål förändras, växa, byta roller ... Men kanske också nödvändigt att man är överens om åt vilket håll man ser.

En annan del av livet som blivit tydligare är hur sammanhållet det är att både ge och ta emot. Det har varit oerhört nyttigt för mig som varit så inriktad på att ge. Ta hand om föräldrar, vara småbarnsmamma, genom mitt yrke. Nu blev jag så beroende av hjälp. Det har varit tufft. Både personal och anhöriga har uppfostrat mig till att kunna klaga och be om hjälp. Det är ju först då, när man både kan ge och ta emot, som relationer blir ömsesidiga. Symbolen för det här är relationerna till mina barnbarn. Här på bilden är mitt äldsta barnbarn, nu 16 år. Vem som ger och tar emot där går inte att urskilja. De ger av sitt liv, sin klokskap, sin kärlek. Och samtidigt förstår jag att jag är jätteviktig för dem. De har på det mest naturliga sätt anpassat sig till min sjukdom. Men samtidigt hurrat när farmor/mormor är på banan igen. ”Pappa mormor busar med mig” som Noah sa.

När jag fick ett återfall våren 2009, såg det illa ut från utsidan. Jag förstår det. Men på insidan fanns så mycket liv. Drömmarna fanns och det var ett tecken för mig om liv. Att våga drömma om våren som på den här akvarellen. Våren som kommer med förnyat liv och så mycket förhoppningar. De gick mig förbi till det yttre, jag orkade inte uppleva den våren.

Men jag drömde om sommarängen uppe i Hälsingland. Att få gå med fötterna i gräset. Våren blev bara en inre upplevelse, men en bit sensommar han jag med. Här är en sommaräng vid Viksjön. Jag fick gå barfota i gräset men med två olika ben. Med ett tjockt och ett smalt ben ramlade jag i det mjuka gräset gång på gång. Men hjälpsamma treåringar hjälpte mig upp.

Hösten har jag alltid älskat. Och den fick jag nu uppleva! Jag predikade förr en hel del, även om det aldrig varit min huvudsysselsättning. Jag är diakon förutom att jag är psykoterapeut. Många, många gånger avslutade jag med att livet är en gåva. Jag undrade ibland om det blev en bekväm fras för att avsluta efter de vanliga 20 minuterna. Men till min glädje ser jag att jag också djupt inom mig tror på detta. Det var inte bara ord. Jag vill ta emot den gåvan så länge den ges.

Känslan som växte fram när jag målade den här bilden handlar om att livet ständigt förnyas. Under tiden jag målade den kände jag mig så lycklig och fri. Erfarenhet från de sista åren, är att livet förnyas. Det finns en källa där vatten rinner upp ständigt. Som får det också att blomstra runtomkring. Så är vi skapade vi människor, med enorma resurser. Om vi ger den inre trädgården en chans, så kan livet ständigt förnyas. Jag hittade en intervju som var gjord för många år sedan. Frågan jag då fick var vad jag önskade att mina barn skulle få med sig ut i livet. Jag svarade då: att känna igen vad som är kärlek. Det svaret håller för mig än idag. Jag tror det är kärleken som ger livet mening och sammanhang. Som gör oss beredda att ge likaväl som att ta emot. Som gläds åt det som håller men också ser med ömhet på det som brister. Som vågar tro att mitt inre hör ihop med ditt inre. Som kan beröra och beröras av ditt inre.

